

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

PRIE SAVIVALDYBĖS TARYBOS SPRENDIMO „DĖL KLAIPĖDOS MIESTO PASTATŲ FASADŲ TVARKYMO RĖMIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

1. Sprendimo projekto tikslai ir uždaviniai.

Sprendimo projekto tikslas - įgyvendinti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 26 punkto nuostatą dėl savarankiškosios savivaldybės funkcijos, susijusios su nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymu ir apsauga. Sprendimo projektu siekiama puoselėti saugomos kultūros paveldo vertybės Klaipėdos senamiesčio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16075) vertingąsias savybes, remiant jo urbanistinę struktūrą sudarančių pastatų fasadų tvarkymo darbus.

2. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami projekte aptarti klausimai.

Projektas parengtas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 26 punktą, kuriame nurodyta, kad savarankiškoji savivaldybių funkcija yra nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymas ir apsauga. Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą reglamentuoja Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas ir poįstatyminiai teisės aktai (paveldo tvarkybos reglamentai), o statybos procesą reguliuoja Lietuvos Respublikos statybos įstatymas ir poįstatyminiai teisės aktai (statybos techniniai reglamentai). Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 straipsnio 40 dalyje nurodyta, kad „vertingoji savybė - kultūros paveldo objekto, vietovės, jų dalies ar elemento bruožas, vertingas etniniu, istoriniu, estetiniu ar moksliniu požiūriu“. Esant tokiam apibrėžimui, darytina išvada, kad saugomos vietovės, tai yra Klaipėdos senamiesčio vienas iš esminių vertingųjų savybių požymių, leidžiančių visuomenei suvokti jo svarbą yra estetinė vertė. Šiuo projektu teikiama tvirtinti tvarkos aprašo priemonės, nukreiptos į pastatų fasadų tvarkymo dalinį finansavimą iš savivaldybės biudžeto lėšų, leistų išsaugoti ir pagerinti ne tik atskiro pastato fizinę būklę, bet ir viso saugomo Klaipėdos senamiesčio estetinę vertę. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad savivaldybių tarybos tvirtina iš savivaldybių biudžetų lėšų finansuojamas nekilnojamojo kultūros paveldo pažinimo sklaidos ir atgaivinimo programas, taip pat tokių projektų rėmimo biudžetų lėšomis tvarką. Teikiamas tvirtinti Klaipėdos miesto pastatų fasadų tvarkymo rėmimo tvarkos aprašas atitinka šio teisinio reguliavimo, nes šiuo aprašu nustatoma tvarka, kurios pagalba, remiant pastatų fasadų tvarkymą, būtų atgaivinama valstybės saugoma kultūros vertybė - Klaipėdos senamiestis. Atgaivinimo sąvoka ir procesas paaiškinami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 26 straipsnyje.

3. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir laukiami rezultatai.

Patvirtinus Klaipėdos miesto pastatų fasadų tvarkymo rėmimo tvarkos aprašą, valdytojams, kurie Klaipėdos senamiestyje valdo pastatus, būtų suteikta galimybė teikti paraiškas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai, siekiant gauti dalinį finansavimą iš savivaldybės biudžeto lėšų pastatų fasadų tvarkymui. Tvarkos apraše nustatoma, kad maksimalus pastato fasadų tvarkymo darbų finansavimo dydis iš savivaldybės biudžeto lėšų – 30 tūkst. eurų, maksimali savivaldybės dalis – 70 procentų. Taip pat teikiame tvirtinti tvarkos apraše nustatomos Klaipėdos senamiesčio zonos, kuriose esančių pastatų fasadų tvarkymui teikiamas didesnis prioritetas (paraiškai skiriamas didesnis balas). Šios zonos susietos su svarbiausiomis Klaipėdos senamiesčio aikštėmis, erdvėmis bei gatvėmis. Tikimasi, kad toks reglamentavimas paskatins valdytojus pirmiausiai tvarkyti pastatus, esančius reprezentacinėse senamiesčio erdvėse, kuriose juda pagrindiniai turistų ir vietos gyventojų srautai.

4. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

Neigiamų priimto sprendimo pasekmių nenustatyta. Teigiamas – pagerės senamiesčio pastatų fizinė ir estetinė būklė, saugomos kultūros vertybės Klaipėdos senamiesčio atgaivinimui bus suteiktas papildomas impulsas.

5. Jeigu spendimui įgyvendinti reikia kitų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Sprendimui įgyvendinti papildomų teisės aktų rengti nereikia.

6. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti projekto įgyvendinimas, finansavimo šaltiniai.

Numatoma, kad 2024 metais projekto įgyvendinimui prireiks mažiausiai 150 tūkst. eurų, 2025 metais – 210 tūkst. eurų. Sulaukus daugiau paraiškų iš Klaipėdos senamiesčio pastatų valdytojų, šie skaičiai ateityje galėtų būti peržiūrėti. Finansavimo šaltinis – savivaldybės biudžeto lėšos.

7. Sprendimo projekto metu atlikti vertinimai ir išvados, konsultavimosi su visuomene metu gauti pasiūlymai ir jų motyvuotas vertinimas.

Sprendimo projektas parengtas, apibendrinant patirtį, sukauptą Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje, taikant Saugomų kultūros paveldo objektų tvarkybos darbų finansavimo tvarkos aprašą. Be to, buvo atsižvelgta į kitų Lietuvos savivaldybių ir valstybinių institucijų taikomus panašių paveldo vertybių dalinio finansavimo principus.

8. Kiti sprendimui priimti reikalingi pagrindimai, skaičiavimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Paveldosaugos skyriaus vedėjas

Vitalijus Juška